

EKWIWALENT ZA NIEWYKORZYSTANY URLOP PO ZMARŁYCH EMERYTACH POLICYJNYCH

<https://fssm.pl/ekwiwalent-za-niewykorzystany-urlop-po-zmarlych-policjantach?fbclid=IwAR3jxAcCRjUss8xb6XLT8kL5pTWSRTOkIIUFG4QMerUIjChZIpb8vbGGvr8>

INFORMACJA PRAWNA

dotycząca skutków wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 30 października 2018 r. (sygn. K 7/15) w sprawie ekwiwalentu pieniężnego za niewykorzystany urlop wypoczynkowy i zasad jego obliczania dla praw osób bliskich zmarłego policjanta (emeryta policyjnego).

Odpowiadamy na kolejne pytanie naszych Koleżanek i Kolegów, tym razem dotyczące możliwości występowania przez małżonków zmarłych policjantów z „Wnioskiem o ponowne ustalenie i wypłacenie ekwiwalentu pieniężnego za niewykorzystany urlop wypoczynkowy lub dodatkowy”. Zanim odpowiemy na to pytanie, przypomnijmy wcześniej kilka istotnych kwestii ogólnych.

Trybunał Konstytucyjny, po rozpoznaniu w dniu 30 października 2018 r. orzekł, że art. 115a ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji, w zakresie w jakim ustala wysokość ekwiwalentu pieniężnego za 1 dzień niewykorzystanego urlopu wypoczynkowego lub dodatkowego, jest niezgodny z Konstytucją RP.

Ww. wyrok TK dotyczy wyłącznie ekwiwalentu pieniężnego za niewykorzystany urlop wypoczynkowy należnego tym funkcjonariuszom Policji, którzy odeszli na zaopatrzenie emerytalne lub rentowe po dniu 19 października 2001 r., tj. po wejściu w życie ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o zmianie ustawy o Policji, ustawy o działalności ubezpieczeniowej, ustawy – Prawo bankowe, ustawy o samorządzie powiatowym oraz ustawy – Przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną. Orzeczenie to spowodowało taki skutek, że decyzje wydane na podstawie art. 115a ustawy o Policji o przyznaniu ekwiwalentu pieniężnego za niewykorzystany urlop należy uznać za wydane bez wymaganej podstawy prawnej.

Utrata mocy obowiązującej ww. art. 115a (w zakresie, w jakim ustala wysokość ekwiwalentu) daje byłym policjantom możliwość wystąpienia o ponowne ustalenie wysokości i wypłatę należnego im wyrównania ekwiwalentu pieniężnego za niewykorzystany urlop.

I tu rodzi się pytanie, czy możliwość ta dotyczy także osób bliskich zmarłego policjanta? Inaczej, czy „Wniosek o ponowne ustalenie i wypłacenie ekwiwalentu pieniężnego za niewykorzystany urlop

wypoczynkowy lub dodatkowy” może złożyć np. wdowa/wdowiec po zmarłym - uprawnionym policjancie? W istocie jest to pytanie, czy ekwiwalent za urlop wypoczynkowy po zmarłym policjancie podlega dziedziczeniu, jeśli tak, to którzy członkowie rodziny zmarłego pracownika mogą domagać się jego wypłaty?

WNOSKI:

1. W razie śmierci policjanta niewykorzystany przez niego urlop wypoczynkowy lub dodatkowy przekształca się w prawo do ekwiwalentu za ten urlop, a ten w prawo majątkowe.
2. Osobami uprawnionymi do świadczeń majątkowych (wynikających ze stosunku służbowego zmarłego policjanta), są co do zasady: małżonek (wdowa, wdowiec) oraz inne osoby spełniające warunki do uzyskania renty rodzinnej. Prawo małżonka do ekwiwalentu nie będzie jednak wynikało z faktu, że jest on uprawniony do renty rodzinnej, ale z samego istnienia związku małżeńskiego. Natomiast prawo innych członków rodziny zmarłego uzależnione jest od uprawnienia do renty rodzinnej.
3. Skoro osobą uprawnioną do świadczenia majątkowego, po zmarłym policjancie, w postaci ekwiwalentu pieniężnego za niewykorzystany urlop jest małżonek, to naszym zdaniem jest on również uprawnionym do odpowiedniego jego wyrównania wynikającego z wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 30 października 2018 r.
4. Formą wystąpienia małżonka o ponowne ustalenie wysokości i wypłatę wyrównania ekwiwalentu może być stosowny „Wniosek...” (**Tutaj**). Wzór ten jest zbliżony do tego, który dotyczy byłych policjantów występujących z analogicznym żądaniem.
5. Co do zasady, adresatem ww. Wniosku powinien być właściwy komendant jednostki Policji (powiatowy [miejski], wojewódzki [stołeczny] lub Komendant Główny Policji), tj. tej jednostki, w której zmarły policjant (małżonek) pełnił służbę bezpośrednio przed odejściem ze służby. Z ostrożności procesowej „Wniosek” powinien być złożony w terminie jednego miesiąca od dnia wejścia w życie orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego, tj. do dnia 6 grudnia 2018 r. Przekroczenie tego terminu, jak sądzimy, nie powinno spowodować ujemnych skutków dla zainteresowanego. Niemniej jednak jego dochowanie jest wskazane (pisaliśmy o tym w Aneksie do Informacji Prawnej z dnia 12 listopada 2018 r. opublikowanym 26 listopada 2018 r.).
6. Z odpowiedzi komendantów Policji na składane Wnioski będziemy wnioskować o ich stosunku, zarówno do prawa osób uprawnionych do wyrównania ekwiwalentu, jak i do kwestii ewentualnego przedawnienia roszczenia o jego wypłatę. Istotnym argumentem w tego rodzaju sprawach będzie Wyrok Trybunału Sprawiedliwości UE w Luksemburgu z dnia 6 listopada 2018 roku (C-569/16 i C-570/16), w którym stwierdził,

że: „spadkobiercy zmarłego pracownika mogą domagać się od jego byłego pracodawcy ekwiwalentu pieniężnego za niewykorzystany przed śmiercią płatny urlop (...). Prawo zmarłego pracownika do ekwiwalentu pieniężnego za niewykorzystany urlop jest bowiem przenoszone w drodze dziedziczenia na jego spadkobierców. Tak więc w sytuacji, gdyby nawet prawo krajowe wykluczało taką możliwość, okazałoby się niezgodne z prawem UE. Spadkobiercy mogliby wówczas powoływać się bezpośrednio na prawo unijne.

7. Nie można jednak wykluczyć, że komendanci Policji będą zwlekać z wypłatą wyrównania ekwiwalentu do czasu uchwalenia odpowiedniej nowelizacji art. 115a ustawy o Policji.

Komisja Prawna FSSM